

1

Я купила блокнот. Черговий блокнот. Він чорний і максимально мінімалістичний. У нього гладка обкладинка без жодного напису, а всередині білі листочки з чорними лініями. У ньому немає ні дат, ні днів тижня, ні календаря. Є лише перша сторінка, де можна написати, кому він належить. Я написала, що він належить мені. Хоча сумніваюся, що це комусь допоможе його ідентифікувати, якщо я його загублю десь на вокзалі, бо підписала я його українською.

Купила я його не тому, що в мене немає блокнотів. Блокноти — це якраз те, чого в мене вдосталь: блокнот для цитат із книжок, блокнот для нідерландських слів і виразів, блокнот для італійських слів і виразів, блокнот для португальських слів і виразів, два старі блокноти для французьких і англійських слів і виразів, а ще блокнот для нідерландської граматики, бо це єдина мова з перерахованих вище, яку справді продовжую вчити, ще є блокнот для тижневих цілей (він маленький, оранжевого кольору та з Алісою, у ньому я ще жодного разу не писала, і він лежить у мене вже рік), є блокнот для сеансів із психологом, блокнот, куди я почала записувати думки від прочитаних книг, але закинула вже після першої, великий блокнот Oxford, де я роблю нотатки онлайн-курсів, які інколи проходжу до кінця, блокноти, які мали б бути щоденниками, але які я полишила на записі шостому-восьмому. І якщо добре поритися в коробках, захованих у шафі, то можна знайти ще з десяток таких блокнотів, які я купувала з дуже конкретною та практичною метою, але сьогодні вони заповнені лише наполовину.

Мені двадцять п'ять, за кілька місяців буде двадцять шість, і я хочу спробувати ще один раз. Цей чорний блокнот — моє останнє намагання привчити себе до регулярності. Тренувати концентрацію на моменті. Позначати важливі речі з повсякденного життя. Трекати успіхи.

Займатися пригадуванням. Складати пазли до купи. Зрештою, знаходити час, який належатиме лише мені.

Я ходжу на письменницькі курси та маю виконувати вправи. Я вчуся різних літературних прийомів, щоб колись написати бестселер. Якись вправи я писатиму тут, тому що письмо від руки – це цікавий досвід, до того ж я роблю все в останній момент, а блокнот можна носити з собою повсюдно й писати на перервах, в автобусі чи потягу.

Не знаю, як довго я протримаюся, бо зазвичай не веду щоденників. Ніколи не вела. Натомість я люблю купувати гарні блокноти й різнокольорові ручки та починати вести щоденники. Я люблю саме починати. Люблю цей момент, коли наливаю собі чаю, сідаю за стіл і так загадково дивлюся у вікно, паралельно жую ручку та думаю, що ж би мені такого написати про свій день, щоб красиво, цікаво й трішки по-філософськи.

Ось це нарцисичне перфекціоністське бажання написати лише щось розумне і заважає рухатися, бо страшно: а що як хтось візьме й колись прочитає мої записи, а вони такі далекі від ідеальних. Тому з часом буденні розповіді витісняють зі сторінок блокнота будиночки, квіточки, якись кружечки й кубики, які я малюю, поки говорю телефоном, а ще різні списки справ на день, рецепти, де я перераховую, скільки й чого треба додати, якись назви книжок, вихоплені з подкастів, китайські ієрогліфи, вираховування відсотків навхрест, цитати з книжок, робочі нотатки з нарад і подібне.

Коли я вирішую навести лад серед книжок і блокнотів, то процес завжди затягується, бо я починаю розгортати блокнот за блокнотом і гублюся серед усіх цих хаотичних записів. Один із моїх улюблених – це той, що мені подарувала мама перед від'їздом на навчання в університеті Женеві. Він темно-рожевого кольору з м'якою обкладинкою, а всередині стилізований під старовинний записник із коричневими (ніби старими) сторінками й химерними малюнками на них. Там можна знайти уривки спогадів, адреси друзів, яким надсилала листівки, переписані від руки вірші Жадана, списки справ і мрій, речення з книжок, які тоді читала.

«Джек спробував знову, хоча рот був забитий джином і нереальністю¹».

¹ «Сяйво», Стівен Кінг.

«Сьогодні тринадцятий день мого перебування в Женеві, за вікном туман і настрій жахливий. Я співаю All by myself і страждаю. Декілька днів тому переглянула плани, які писала на 2014 рік, і кілька з них я навіть виконала. Але, чорт забирай, я так і не закохалася!».

«Je suis censée m'atteler à un roman policier, mais, succombant à la tentation naturelle de l'écrivain d'écrire tout sauf ce dont il est convenu, me voilà prise du désir inattendu de rédiger mon autobiographie²».

«Вчора пішла бігати, а коли повернулася, то сіла на ліжко та як у трансі зїла більш ніж половину банки солоних огірків. Потім лягла спати, але сон не йшов, тому доїла всі огірки й заснула зі спокійною душею».

«Наше місто було з каменю та заліза.
У кожного з нас тепер у руці дорожня валіза.
У кожній валізі попіл, зібраний під прицілом.
Тепер навіть у наших снах пахне горілим³».

І от зараз у мене чергове déjà vu – переді мною новий блокнот, який я купила минулої суботи в книжковому магазині в центрі Ангулема. Я сиджу за столом напроти вікна, загадково дивлюся вдалечінь, гризу ту нещасну ручку BIC і переконую себе, що це всього лише мій чорний блокнот, який ніхто й ніколи не прочитає, а тому я можу писати свої неідеальні нотатки.

Нелегко продовжувати писати нотатки, бо маю занадто ідеалізоване уявлення про ведення записників про себе. Ті щоденники, які стали книжками, завжди видаються такими ідеальними, що ось ці мої буденні переживання схожі на сумну пародію поряд із ними.

Коли я читаю романи у формі щоденників чи щоденники, які стали романами, то забуваю, що перш ніж книги потрапили мені до рук, над

² «Я мала би взятися за написання детективу, але піддавшись природній спокусі письменника писати все що завгодно, аби лише не те, про що домовилися, я відчувла несподіване бажання написати свою автобіографію» – «Автобіографія», Агата Крісті.

³ «Звідки ти, чорна валко, пташина зграє?», Сергій Жадан.

ними працювали коректори та редактори. А от мені потрібно з першого разу й так, щоб бездоганно.

Ну і ще почерк. Кажуть, що за почерком можна зрозуміти людину. Тут, у Франції, так досі вважають. І деякі компанії все ще проводять тести на писання від руки, й так само від руки нерідко просять писати мотиваційний лист під час вступу в університет.

Я в це не сильно вірю, але думаю, що якась частка правди в цьому таки є. За моїм почерком можна відстежити мою невизначеність, бо він у мене постійно різний: то маленький і охайний, то якийсь величезний і розмашистий, а то просто корявий.

Колись у молодшій школі тривалий час писала з нахилом уліво, бо ж модно було. Мама сварилася, казала, що то не по-людськи. А я писала, вперто вигинаючи шию ліворуч і висолопивши язика, бо тоді за віком мені конче треба було, щоб не як у людей.

Взагалі-то, якщо казати по правді, то я зараз не маю тут нічого писати. Сьогодні вівторок, майже дванадцята година, а це значить, що я на роботі, й тут мені платять не за писання, а за допомогу моєму шефу керувати промисловими проєктами. Я стажерка, але в мене є власний кабінет у кінці коридору, де я можу тихенько час від часу розгортати свій чорний блокнот і писати всяке різне. Тренуватися, щоб одного дня написати свій власний бестселер.

Це можна назвати обкраданням компанії, а можна й мультитаскінгом, а можна ніяк не називати, нікому про це не казати, а як питатимуть — то це просто робочий блокнот, нічим не примітний нотатник для записів під час нарад і малювання будиночків, кружечків, кубів і квіточок за телефонними дзвінками та, звичайно, для вираховування відсотків навхрест.

Упс, хтось іде по коридору.

2

Мої блукання по спотіфай приводять мене або до відкриття нової музики, або до ностальгії. Я люблю слухати одного виконавця, потім тицяти на когось зі списку «схожих», слухати одну-дві пісні там, знову йти до «схожих» – і так аж поки я собі не вирішу, що треба зайнятися вже якимось ділом.

Саме так я нещодавно натрапила на турецьку музику.

Усе почалося насправді з ютубу та пошуку фону, під який можна було б зосередитися й писати. І ось так від Равеля до Саті, проходячи повз Шопена, не забувши Моцарта, сповнена сил від енергійності Бізе, я якось випадково натрапила на джазовий інструментальний альбом Aubergine⁴ турецького музиканта й композитора Önder Focan (шляхи ютубних алгоритмів несповідимі). Мені зайшло, і я одразу забила його в спотіфай, щоб підписатися. І тут, звісно, понеслося. Яке там вже писання.

Я тицьнула раз. Тицьнула другий. Тицьнула третій і потрапила на іншого турецького музиканта Fikret Kızılok. І тут я закохалася. Ні, це не перебільшення, і не намагання якось прикрасити реальність, і не спроба видати бажане за дійсне.

Я зомліла. Я отримала звуковий оргазм. Я, бляха, не знаю, чи фізичний оргазм насправді вартий того, щоб називатися оргазмом. Словом, ефекту, який справила на мене ця, здавалося б, застаріла пісня, випущена ще до мого народження, встигли позаздрити всі мої потенційні майбутні коханці.

Вона називалася – Bu Kalp Seni Unutur mu.

⁴ Aubergine (з фр.) – баклажан.